Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 12.11.2021

Hallituksen esitys 141/2021 vp eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamiseksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira esittää hallituksen esityksen johdosta kuulemisessa seuraavat huomiot:

Valvira pitää esitettyjä muutoksia onnistuneina ja kannatettavina. Erityisesti esitetty sääntely tupakkatuotteiden, sähkösavukkeiden ja täyttösäiliöiden sekä niiden vähittäismyyntipakkausten yhdenmukaistamiseksi (plain packaging) on omiaan helpottamaan tupakkalain valvontaa ja kohdentamaan rajalliset viranomaisresurssit tarkoituksenmukaisella tavalla. Samoin Valvira pitää tupakkalain 91 §:n valvontamaksujen muutosehdotusta välttämättömänä, jotta tupakkalain valvonnan ja ohjauksen riittävät voimavarat voidaan turvata. Valvonnan vaatimat kustannukset on kohtuullista kohdentaa samoille tahoille, jotka saavat toiminnasta koituvan hyödyn.

Teknisenä huomiona Valvira toteaa, että tupakkatuotteen kuumentamiseen tarkoitettujen tupakointivälineiden esilläpitokieltoa koskevaan 71 §:ään tehdyt muutokset tulisi huomioida myös tupakkalain 97.1 §:n 8 kohdassa sekä 110.1 §:n 2 kohdassa.

Tupakkalain muutosten kokonaisuuteen olisi syytä sisällyttää esityksen lisäksi eräitä muitakin muutoksia, jotka olisivat omiaan edistämään tupakkalain tavoitetta esimerkiksi parantamalla lain noudattamista valvovien viranomaisten toimintaedellytyksiä ja vahvistamalla kansanterveyden suojelua.

Valvira katsoo, että ihmisten terveyden suojelemiseksi olisi perusteltua laajentaa tupakointikieltojen soveltamisala tupakkalain 73 §:ssä koskemaan kaikkien tupakkalain alaisten tuotteiden polttamista, kuumentamista tai muunlaista käyttämistä, josta vapautuu ilmaan pienhiukkasia.

Samoin tupakkalain 74 §:n kieltojen laajentaminen edelleen esitetystä edistäisi tupakkalain 1 §:n mukaista tavoitetta ja tukisi julkisen vallan velvoitetta edistää väestön terveyttä suojaamalla erilaisen tilojen käyttäjiä. Esimerkiksi sisätilan määritelmää tarkentamalla olisi joukkoliikenteen pysäkit ollut mahdollista sisällyttää tupakointikiellon piiriin.

Esityksen mukaan tupakkalain 71 §:ssä kiellettäisiin pitämästä vähittäismyynnissä esillä tupakointivälineitä, jotka on tarkoitettu tupakkatuotteen kuumentamiseen. Tupakkalain 2 §:ään ei kuitenkaan ole

esitetty lisättäväksi kuumennettavien tupakkatuotteiden määritelmää, joka saattaa aiheuttaa ongelmia käytännön valvonnassa.

Valvira katsoo lisäksi, että lainsäädännöllistä pohjaa vahvistamalla tulisi lisätä asuntoyhteisön mahdollisuuksia tupakoinnin kieltämiseen esimerkiksi asukkaiden hallinnassa olevissa sisätiloissa ja parvekkeilla. Samoin käyttötarkoitustaan vastaamattomien ja riippuvuutta aiheuttavien nikotiinikorvaustuotteiden lainsäädännöllistä pohjaa tulisi tarkastella. Esimerkiksi erilaisia nikotiiniannospusseja, jotka sisältävät nikotiinia mutta eivät sisällä tupakkakasvia, ja jotka täyttävät tupakan vastikkeen määritelmän, voi tilata verkosta Suomeen tupakkalain ja lääkelain estämättä. Toimivaltaisilla valvontaviranomaisilla ei kuitenkaan ole nykytilanteessa tehokkaita menettelytapoja tilanteeseen puuttumiseksi.

Tupakkalain mukaan nuuskan, purutupakan ja nenänuuskan myynti ja maahantuonti on kielletty. Tästä huolimatta nuuskan käyttäminen on lisääntynyt ja muodostaa edelleen vakavan uhkan kansanterveydelle. Hallituksen esitys ei kuitenkaan tarjoa ratkaisuja tähän ongelmaan, joten Valvira peräänkuuluttaa nuuskan kulutuksen kasvun katkaisemista aiempaa voimakkaammilla poliittisilla ja lainsäädännöllisillä toimilla.

Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Kunnas Kari, Ryhmäpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Lisätiedot Ryhmäpäällikkö Kari Kunnas, puh. 0295 209 610